



Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

614.31

Szerző:

Hely

Cím: *Tejnyomoruság és tejhamisítás ellen.*

Idő

"1915"

Forrás: *Népszava*

Személy

Bp.

1915 X. 21

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

tejnyomoruság és tejhamisítás ellen.

A népelelmező bizottság figyelmébe ajánlható javaslatok.

I. A tej hamisítása.

A főváros közönsége már nagyon régóta nem tudja, milyen az igazi tej. Ahány kézen eresztülmegy, annyiszor forgatják ki eredeti állapotából. Még békeidőben is így olt, hát még most! A közlelmezési ügysztyálnak a vasuti állomásokon rendezett ellenőrzéseiből kiderül, hogy hamisítanak nagy tejjgazdaságok; a vámoknál tartott azziaák azt kiabálják, hogy hamisít a környékbeli sváb milimári; a vásárbiztos ellenőrzése mutatja, hogy hamisít a tejnagykereskedő; és hamisít mindenki, aki mások részére tejjel üzérkedik, egészen a szatócsboltig és kávémérésig.

Olvasunk, hallunk ellenőrzésről, tejraziákról, csak éppen arról nem hallottunk eddig, hogy a hamisítás megszűnt vagy akár csak egy kicsit is csökkent volna. Ugy lát-szik, nagyon érdemes hamisítani. Lássuk,

kinek fizet a tejhamisítás legjobban?

Erre a kérdésre hadd feleljen helyettünk olyan ember, aki többet ért a kérdéshez, mint kivüle akárki Budapesten. Hadd feleljen Gerlei Lajos ur, a Köponti Tejcsarnok Szövetkezet, az emberséges „Köztej” igazgatója. Gerlei 1910-ben „Nagyvárosok tejellá-

tása című ...tatásban is kiadta a „budapesti kereskedelmi kamarához beterjesztett véleményes jelentését”, ennek a jelentésnek 12. és 13. lapjain olvashatjuk a választ kérdésünkre. Gerlei szerint a hamisítók között legjobban járnak a tejnagykereskedők, akik igen ravasz módon manipulálnak.

E hamisítók ugyanis — mondja G. — a termelőktől kapott tej zsirtartalmát az esetek tulnyomó részében hattized-nyoelctized százalékkal lefölozés utján csökkentik; — — — Miután azonban a zsír elvonása által a tej fajsulya emelkedik, a hamisító úgy segít magán, hogy a már részben lefölozött tejbe vizet önt. A víz a tejnél kisebb fajsulyu lévén, a hamisított tej fajsulyát ismét leszállítja. Leggyakoribb azonban az az eset, amidön az így meghamisított tejbe még 10 százalék teljesen lefölozött tejet is öntenek. E hármas manipulációból a hamisítónak a következő haszna lesz (13. lapon):

1. A lefölozött zsír értéke 5.0 fillér
2. Hozzáadott víz értéke 2.1 fillér
3. Hozzáadott lefölozött tej értékkülönbözete 1.4 fillér

Összesen 8.5 fillér

Értsük meg jól, mit mond Gerlei. Elárulja, hogy a budapesti tejkereskedő oly ravaszul hamisít, hogy a legnyugodtabb biztonsággal

kisiklik a törvény megtorló kezei közül. Mert hogyan hamisít a műveletlen vidéki atyafi? Kétféleképen: vagy leszedi a tej tetejéről az összegyült tejszint („lefölozi a tejet”), vagy pedig vizet lötytyint közéje. Am ha ezt ellenőrzik, rajtaveszt. Már a vásárfölügyelő megcsipi, mert az ő egyszerű tejmérője már elárulja, ha ilyen naivan hamisították az elébe került tejet. A lefölozött tej ugyanis nagyobb, a vizezett tej kisebb fajsulyt mutat, mint a rendes, hamisítatlan tej.

Gerleitől megtudjuk, hogy a budapesti kereskedő egészen kitanulta a mesterségét. Ő lefölozi a tejet — ettől magasabbra szökken a fajsuly a kelleténél; de azután neki megy a hamisító ur a hideg zuhannyal és addig öntözi, hűti, amig ismét régi mértékére csökken a nagyravágyó fajsuly. No, így azután már jöhet a vásárbiztos az ő kitűnő tejmérőjével. De jöhet a vegyész is az ő elemzésével, jöhet: ugysis hiába jön a te-

kereskedő ur ugyanis törvénytudó, sőt törvénytisztelő ember, aki tudja, hogy a földmivelésügyi miniszterium 38.826/1906. számu rendelete szerint a tej zsirtartalmának nem szabad kevesebbnek lennie 2.8%-nál; ennél fogva úgy manipulál (a Gerlei által ismerttetett módon), hogy abban a tejben, amely 3.7% zsirtartalommal érkezik hozzá, végül is maradjon még belőle 2.8%. (De azért nem szabad azt hinni, hogy ime, maga a törvény ad módot a hamisításra. Szó sincs róla. Később megmutatjuk majd,

1915.